

GAZETA OLSZTYŃSKA

„Gazeta Olsztyńska” z dodatkami „Gość Niedzielny” i „Gospodarz” wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. Abonament miesięczny na pocztach 1.30 marek, z odnośnikiem 1.66 marek. Do Polski 4.00 złote. Wpłacić należy na konto nasze P. K. O. Warszawa numer 194 159.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary!

Niech będzie pochwalony
Jezus Chrystus!

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 5 fenigów za 1-milimetrowy wiersz sześciolamowy. Wiersz reklamowy 15 fenigów. — Redakcja i administracja: Allenstein Ostpr., Mühlenstr. 2. Telefon nr. 2531. Pocztowe konto czekowe: Königsberg 2364. Rękopisów redakcja nie zwraca.

Rok 52

Allenstein (Olsztyn), na środę 23 lutego 1938

Nr. 44

W Berlinie 6 marca 1938

Związek Polaków w Niemczech zwołał Polactwo w Rzeszy na Kongres do Berlina.

We wszystkich ośrodkach, w których żyją Polacy idzie od ust, do ust wieść o pierwszym Kongresie Polaków w Niemczech!

Termin Kongresu, 6 marca, zbliża się z dniem każdym.

Zjadą się Polacy z Śląska, Pogranicza, Prus Wschodnich, Ziemi Połabskich, Westfalii i Nadrenii!

Zjadą wielką gromadą na wspaniały Kongres, który stanie się wyrazem jedności i zgodnej postawy Polaków w Rzeszy!

Na dzień taki, Rodaku, staraj się przybyć nie szczedząc żadnych wysiłków.

Zgłaszaj się natychmiast do biur dzielnicowych, do prezesów okręgowych, do mężów zaufania!

ZGLASZAJ: Wezmę udział w Kongresie Polaków w Berlinie, w największej manifestacji Polactwa w Rzeszy.

Rodaku! Jeżeli dotąd nie stanęłeś jeszcze w szeregu tych Polaków, którzy 6 marca 1938 r. w Berlinie zmanifestują:

Jesteśmy wielką jednością i zgodną gromadą, my Polacy w Niemczech! —

TO WOLAMY CIE:

PRZYBYWAJ 6 MARCA DO BERLINA NA KONGRES!

Wspólne drogi Estonii i Polski

W 20-stą rocznicę odzyskania niepodległości Estonii

Podobnie jak Polska w dniu 11 listopada, tak zaprzyjaźniona z Polską Estonia w dniu 24 lutego obchodzi święto narodowe z okazji odzyskania niepodległości. Panowanie rosyjskie w Estonii trwało bowiem aż do wybuchu rewolucji w Rosji, zaś w dniu 24 lutego 1918 r., a więc przed 20-stu laty odbyło się uroczyste proklamowanie Republiki Estońskiej.

Niepodległość ta została okupiona długą i ciężką niewolą polityczną i społeczną. Podbici w XIII wieku przez walecznych żeglarzy króla duńskiego Waldemara II, który w tym kraju założył pierwsze miasta i twierdze — Estończycy przechodzą kolejno w ręce Kawalerów Mieczowych, później do Szwedów, za Zygmunta Augusta i Stefana Batorego dostają się pod panowanie Polski, aby wreszcie ulec ostatecznie Rosji, rządzącej tam aż do upadku cesarstwa.

Po wojnie Estonia padła łupem bolszewickiej Rosji. Dopiero po trudach i krwawych walkach, Rosja uznała traktatem w Dorpacie dn. 2 lutego 1920 niepodległość Estonii.

Równocześnie rozpoczęła Estonia walkę wewnętrzną. Wszystkie t. zw. „dobra rycerskie”, będące przeważnie własnością szlachty niemieckiej, zostały wywłaszczone i przydzielone wieśniakom. Reforma ta usunęła m. i. źródło tych fermentów, które znajdowały wyraz w ruchach rewolucyjnych za rosyjskich czasów i dzięki tej reformie nie udało się również próba przewrotu ze strony komunistów.

Co się tyczy sprawy mniejszości narodowych w Estonii, to znalazła ona rozwiązanie w liberalnej ustawie już w r. 1925 o samorządzie kulturalnym. W tym kierunku nie nasuwają się dla tego kraju zbyt wielkie trudności, gdyż mniejszości narodowe stanowią tam tylko 12 procent.

Różne inne jeszcze trudności zważyć musiał naród estoński w pierwszych latach odzyskanej niepodległości. Jednakże dzisiaj po 20-stu latach pochwalić się może poważnym dorobkiem zarówno w zakresie rozwoju swej kultury, jak i życia gospodarczego.

W porównaniu do lat przedwojennych, wzrósł zwłaszcza dobrobyt rolnika, przejściowo tamowany kryzysem, a ludność miejska, inteligencja nie tylko nie zatraciła kontaktu z ludem, lecz silnie niż kiedykolwiek poczęła nań oddziaływać. Powstała w Estonii narodowa warstwa inteligencji pracującej i ujęła w swe ręce ster spraw gospodarczych.

Estończycy (Estowie) są narodem dzielnym, któremu należy się wysokie uznanie, choćby dlatego, że w ciągu siedmiu wieków znosząc niewolę, nie dali się zasymilować. W ciągu zaś 20-stu lat niepodległości, Estonia nie tylko, że wykorzystała zupełnie wpływy bolszewickie u siebie, lecz urządziła się wewnątrz tak wzorowo i umiejętnie, iż zasługuje na nasz rzetelny podziw i poparcie.

Faktem jest zresztą, że w ciągu tych 20-stu lat, które przegradzają historyczny moment zwrotny odzyskania przez oba państwa, Estonię i Polskę, niepodległości — nie było ani jednej chwili, w której by jakkolwiek cień nieporozumienia padł na obopólne stosunki, nie zanotowano też w tym okresie najmniejszej rozbieżności poglądów.

Przeciwnie nawet, stosunek Polski do Estonii jest tak bliski i serdeczny, iż uczczenie dzisiejszej rocznicy wyzwolenia narodu estońskiego jest potrzebą serca względem kraju i narodu, należącego do najszczerzych przyjaciół Polski.

Dla teraźniejszej i przyszłej Estonii, która z całą świadomością odgradza się od wpływów rosyjskich i nie ulega wcale kulturze niemieckiej — Polska jest pierwszym ku zachodowi państwem, skąd już roztaczają się — szersze horyzonty na europejską kulturę i cywilizację.

Indie mówią otwarcie o oderwaniu się od Anglii

London. W Haripur otwarto 51-szą doroczną sesję wszechindyjskiego kongresu. Nowy przewodniczący kongresu, radykalny hinduski bojownik o wolność, Subhas Bose, wygłosił przemówienie, w którym wypowiedział się za oddzieleniem Indji od imperium brytyjskiego. Po uzyskaniu całkowitej wolności będzie możliwe zawarcie z Wielką Brytanią dobrowolnego sojuszu. Indie nie żywią wrogich uczuć wobec narodu angielskiego, tylko — wobec Wielkiej Brytanii, jako mocarstwa światowego.

Wielka Brytania kieruje się zasadą divide et impera, która również przyświecała nowej konstytucji indyjskiej, odrzuconej przez naród hinduski.

300 000 uczestników kongresu znalazło pomieszczenie we wzniesionym specjalnie mieście bambusowym, które posiada specjalną farmę z 500 krowami. Wykopano także studnie i przeprowadzono przewody elektryczne z Surat do oddalonego o 50 km. „Bambus City”.

Terytorium zdobyte w Chinach równe całej Japonii

Tokio. Komunikat głównej kwatery cesarskiej informuje, że wojska japońskie w obecnej chwili zajmują w Chinach północnych obszar 669 tys. km. kw., co odpowiada obszarowi całego cesarstwa japońskiego ze wszystkimi jego posiadłościami. W Chinach środkowych okupacja japońska obejmuje obszar 70 000 km. kw.

Rząd japoński przedłożył parlamentowi ustawę o mobilizacji powszechnej, która przewiduje m. in. wyzyskanie dla potrzeb wojennych wszystkich naturalnych bogactw Japonii, przemysłu amunicyjnego, żegluga itd.

Ponowne wprowadzenie wzmocnionej ochrony w Palestynie.

Jerozolima. W wielu miejscowościach Palestyny ogłoszono ponownie stan wzmocnionej ochrony, wprowadzono godzinę policyjną, po której wszelki ruch uliczny zostaje wstrzymany. W pobliżu linii kolejowej niedaleko Jerozolimy dokonano aresztowań około stu podejrzanych osób. Straż graniczna została wzmocniona.

Kair. Ze źródeł angielskich nadeszły wiadomości, że Anglia zamierza wysłać posiłki do Palestyny północnej, w celu przeszkodzenia uzbrojonym bandom arabskim przechodzenia z Transjordanii do Palestyny. Postanowienie to wywołane zostało przekradaniem się band arabskich na terytorium palestyńskie.

W kilku wierszach

Neapol. Batalion policji kolonialnej, którego przeglądu dokonał w Rzymie Mussolini, odjechał na pokładzie statku "Semien" do Abisynii.

Lizbona. Pod przewodnictwem premiera i ministra wojny Salazara odbyło się posiedzenie najwyższej portugalskiej rady obrony. Posiedzenie to stoi w związku z odwiedzinami Portugalii przez brytyjską misję wojskową.

Tokio. Rząd wniósł do parlamentu projekt ustawy o mobilizacji narodowej, która może być zarządzona w wypadku wojny lub w razie zaistnienia stanu rzeczy, podobnego do wojny.

Wellington (Nowa Zelandia). Podczas katastrofy powodzi 9 osób poniosło śmierć, zaś 18 zginęło bez wieści. Woda zerwała tamy i zatopiła pola, na których pracowali rolnicy. Całe wschodnie wybrzeże wyspy stoi pod wodą. Mosty są zerwane, wszelka komunikacja została przerwana.

Dublin. De Valera na czele delegacji irlandzkiej wyjechał do Londynu na rokowania angielsko-irlandzkie, które rozpoczyna się w wtorek.

Nowy Jork. W dzielnicy Wallstreet odbyła się manifestacja bezrobotnych, zorganizowana przez szereg stowarzyszeń robotniczych. Manifestanci domagali się skuteczniejszej walki z bezrobociem.

Rzym. W pobliżu wybrzeży Sardynii, niedaleko od Oristano, natrafiono na szczątki wodnopłotowca, który kursował na linii Rzym-Kadyx i zginął w ubiegłym tygodniu wraz z 12-tu pasażerami.

Salamanka. Według komunikatu kwatery głównej wojsk gen. Franco, na odcinku Teruel zadano nieprzyjacielowi poważne straty. Wojska rządowe ustąpiły z wielu ważnych pozycji, pozostawiając na polu bitwy przeszło 500 zabitych.

Po ustąpieniu Edena

Rozbieżności w łonie rządu angielskiego, które się zaczęły już od dłuższego czasu i które po niedzielnym posiedzeniu gabinetu angielskiego doprowadziły do dymisji Edena, śledzono w Niemczech bardzo uważnie.

Korespondent „Berliner Tageblatt” przyznaje, że przeprowadzone rozmowy brytyjsko-włoskie są bodaj najważniejszymi z tych, jakie odbyły się w ostatnich dniach. Kwestia austriacka stanowiła „nieistotny składnik” rozmowy. Anglia nie chce interweniować w sprawie Austrii, jednak nie należy pominać pewnego nacisku, który wywierać musi Francja na politykę brytyjską. Anglia nie przywiązuje już takiej wagi do pierwszeństwa zagadnienia hiszpańskiego w ramach rokowań angielsko-włoskich.

„Boersen Ztg.” oświadcza, że wywody prasy włoskiej dają odpowiedź tym kołom w Londynie i Paryżu, które nie liczą na osłabienie osi Rzym-Berlin, lub na przywrócenie frontu Stresy. Współpraca niemiecko-włoska jest bez zastrzeżeń.

Ustąpienie Edena znalazło głośny oddźwięk w prasie angielskiej. Jak wynika z doniesień poszczególnych pism, Chamberlain wystosował do Edena list, w którym podziękował mu za lojalną i pomocną współpracę. Ustąpienie Edena podobno pozostaje w związku z różnicą zdań, jaka powstała w rządzie angielskim odnośnie do spraw angielsko-włoskich. Niektóre pisma nie szczędzą Edenowi słów ostrej krytyki, stwierdzając, że kierował się niemadrym i niezyciowym idealizmem. „Daily Mail” potwierdza przypuszczenia, że następcą Edena będzie najprawdopodobniej lord Halifax.

Troska o wychowanie fizyczne w Anglii

Londyn. ATE. W Guildhall odbył się w obecności pary królewskiej posiedzenie rady wychowania fizycznego. Organizacja ta obejmie swą działalnością cały kraj. Król Jerzy VI wygłosił przemówienie, w którym podkreślił znaczenie wychowania fizycznego dla życia narodowego oraz konieczność wprowadzenia ćwiczeń fizycznych. W mowie swej król zaznaczył, że system przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego będzie oparty na zasadzie dobrowolnego zaciągu. Słowa króla o dobrowolnym udziale młodzieży w zamierzonych ćwiczeniach znalazły silny oddźwięk i stanowią zaprzeczenie krążących pogłosek, jakoby rząd angielski nosił się z zamiarem wprowadzenia obowiązkowej powszechnej służby wojskowej.

Czytajcie naszą Gazetę

Stosunki polsko-niemieckie w oświetleniu Kanclerza Hitlera

Mówiąc o stosunkach polsko-niemieckich, Kanclerz oświadczył co następuje:

„Napełnia nas szczerym zadowoleniem fakt, iż w piątym roku po pierwszym wielkim zewnętrznym politycznym układzie Rzeszy a Niemcami, iż właśnie w naszym stosunku do tego państwa, z którym mieliśmy może największe sprzeczności, nastąpiło nie tylko odprężenie, lecz w ciągu tych lat coraz przyjaźniejsze zbliżenie. Wiemy bardzo dobrze, iż zawdzięczać to należało w pierwszym rzędzie okoliczności, że był wówczas w Warszawie nie parlamentaryzm typu zachodniego, lecz polski Marszałek, który, jako wybitna ponad miarę osobistość odczuwał ważne z punktu widzenia europejskiego znaczenie tego rodzaju niemiecko-polskiego odprężenia.

Konferencja polsko-niemiecka

w sprawie wymiany dzieci w okresie letnim

W dniu 24 bm. odbędzie się w Krakowie konferencja polsko-niemiecka w sprawie tegorocznej wymiany dzieci między Polską a Niemcami. Ze strony polskiej wezmą w konferencji udział przedstawiciele Towarzystwa Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej w Niemczech z Warszawy i Zw. Polskich Towarzystw Szkolnych w Niemczech w Berlinie, ze strony niemieckiej przedstawiciele „Reichszentrale Landaufenthalt für Stadtkinder” z Berlina

i niemieckiego Tow. Dobroczynności „Deutscher Wohlfahrtsdienst” z Poznania.

Konferencja ustali kontyngent dzieci, które przyjadą w roku bieżącym na kolonie letnie z Niemiec do Polski i które w tym samym celu wyjadą z Polski do Niemiec. Akcja wymiany, prowadzona od kilkunastu lat, ma charakter świadczenia na rzecz mniejszości narodowych.

Stan moralny czerwonej armii

Atmosfera strachu i podejrzliwości, która ogarnęła wszystkie dziedziny życia sowieckiego, jest w równej mierze charakterystyczna także dla stosunków w czerwonej armii. „Krasnaja Zwiezda” (Nr. 33) donosi m. in., że komisarz polityczny jednego z oddziałów armii dalekowschodniej został podczas swego urlopu zaliczony do „wrogów ludu”. Przyczynił się do tego jego zastępca, który znalazł poparcie wśród wszystkich towarzyszy partyjnych nieobecnego komisarza. Jest to w warunkach sowieckich zjawisko zupełnie zrozumiałe: o ileby próbowali bronić swego towarzysza, oskarżony ich o „solidarność z wrogami ludu”. Obecnie po uchwałach styczniowego plenum Centralnego Komitetu partii komunistycznej, zalecających zahamowanie „czystki”, oskarżyciele — wedle dziennika okazali się „defraudantami, karierowiczami i wogóle ludźmi, którzy — przypadkiem przedostali się do szeregów wojska i partii”.

Inny wypadek, również na Dalekim Wschodzie jest jeszcze lepiej charakteryzuje obecną atmosferę polityczną w wojsku sowieckim. Jeden z oficerów — Tarasow, cieszący się świetną opinią w ciągu 5-ciu lat, był kandydatem do partii komunistycznej i otrzymał najlepsze referencje w przededniu swego przyjęcia do partii. Referencje te, pochodzące od dowódcy pułku i sekretarza biura partyjnego, zostały jednak natychmiast wycofane, bo ktoś nagle sobie przypomniał, iż „trzy lata temu żona Tarasowa” miała wygłosić opinię budzącą wątpliwości pod względem politycznym. W rezultacie Tarasowa wydano z partii. Z tych samych powodów „komsomolcy” w armii dalekowschodniej również nie są przyjmowani do partii, ponieważ przełożeni wojskowi i partyjni obawiają się udzielać im referencji.

„Krasnaja Zwiezda” (Nr. 23) donosi, iż nowe instrukcje w sprawie „czystki” wogóle zostały przyjęte bez entuzjazu przez wojskowe organizacje partyjne. Dziennik ubolewa, iż wojskowi-komuniści „nie wzięli do serca decyzji (plenum) i nie mają zamiaru wytyczać wszystkich sił, całej swej energii i woli, aby wprowadzić dyrektywy partii w życie”. W praktyce oznacza to, iż zebrania partyjne odbywają się podawnemu, t. j., że każdy uczestnik boi się przeistoczyć się o ile nie we „wroga ludu”, to w „komunistę-karierowicza”, lub „oszczercę (wedle terminologii uchwał styczniowego plenum). W rezultacie każdy woli milczeć, ograniczając swój udział w zebraniu do prowokacyjnych pytań, skierowanych pod adresem innych: „Nie ma co gadać o sąsiedzie, lepiej powiedz o sobie”.

Między innymi w kijowskim okręgu wojskowym sekretarz biura partyjnego Gruenhaus przyczynił się do wydalenia z partii szeregu komunistów. Denuncjacje jego były nieuzasadnione, lecz naczelnik zarządu politycznego kijowskiego okręgu wojskowego, Gornostajew, w obawie przed odpowiedzialnością za „przeoczenie zamaskowanych wrogów” nie chce się rozstać z wypróbowanym informatorem w osobie Gruenhaus.

Tego rodzaju fragmentaryczne wiadomości przedostają się na łamy prasy sowieckiej bardzo rzadko, niemniej przeto rzucają jaskrawy snop światła na stosunki wewnętrzne i stan moralny

Wolne Miasto Gdańsk

To dzieło przez wielu wówczas podawane w wątpliwość wytrzymało w międzyczasie swą próbę i może chyba powiedzieć, że od chwili, gdy Liga Narodów zaniechała wreszcie swych ciągłych usiłowań mączenia w Gdańsku i gdy w osobie nowego komisarza wyznaczyło człowieka o własnym ciężarze gatunkowym, ten właśnie najbardziej niebezpieczny dla pokoju europejskiego punkt wyzbył się całkowicie zagrażającego pokojowi znaczenia.

Państwo polskie respektuje narodowe stosunki w Gdańsku, a Wolne Miasto oraz Niemcy respektują prawa polskie. W ten sposób udało się wyrównać drogę ku porozumieniu, które wychodząc z Gdańska, potrafiło obecnie, mimo prób pewnych mącicieli pokoju, ostatecznie pozabawić pierwiastków trujących stosunek między Niemcami a Polską i zmienić go w szczerą, przyjazną współpracę.

czerwonej armii, w przededniu opublikowania słynnego „Listu Stalina do komsomolca Iwanowa”.

Sensacja towarzyska Londynu

W angielskich kołach towarzyskich prawdziwą sensację wywołała wiadomość o zaręczynach najstarszej córki b. długoletniego premiera Ramsaya Mac Donalda, zmarłego w listopadzie ub. roku, miss Ishbel Mac Donald z malarzem pokojowym i tapicerem Normanem Ridgley.

Miss Mac Donald przed rokiem wyjechała z Londynu i zamieszkała w małej wiosce Speen w hrabstwie Buckingham, gdzie nabyła starą oberżę, noszącą nazwę „Ye Old Plowe” (stary pług), poświęcając się zawodowi szynkarki. Córka b. premiera jest osobą znaną w najwyższych sferach towarzystwa angielskiego, ponieważ za czasów urzędowania swego ojca, który był wdowcem, prowadziła mu dom i występowała na uroczystościach oficjalnych. Niejednokrotnie gościł jej na Downing Street nr. 10 byli członkowie angielskiej rodziny królewskiej oraz obcych domów panujących i najwyższe osobistości angielskiego świata politycznego i kół dworskich. Miss Mac Donald cieszyła się ogólną sympatią. W tych warunkach ekscentryczny krok córki wielkiego męża stanu wzbudził wielkie zaciekawienie i przyczynił się do ogromnego powodzenia prowadzonej przez nią gospody w Speen, która stała się ulubionym miejscem wycieczek week-endowych towarzystwa londyńskiego.

Obecnie afery londyńskiej został zelektryzowana wiadomością o zaręczynach 34-letniej miss Ishbel Mac Donald z mieszkańcem wioski Speen 33-letnim malarzem pokojowym i tapicerem Normanem Ridgley, który w wolnych od zajęć chwilach grywa w orkiestrze na wielkiej trąbie i jest mistrzem modnej obecnie w Anglii grze „darts” (rzucania strzałami). Mr. Ridgley uchodzi za najprzystojniejszego młodzieńca w swej wiosce.

Znajomość młodej pary zawiązała się w oberży, gdzie narzeczony często grywał w orkiestrze podczas zabaw niedzielnych. Narzeczeni udali się obecnie do Leeds do drugiej córki b. premiera Mac Donalda, która poślubiła miejscowego lekarza dr. Mac Kinnona. Na zapytanie jednego z dziennikarzy, czy rodzina b. premiera jest zadowolona z tak niezwykłego wyboru, miss Ishbel, dr. Mackinnon odpowiedział: „I owszem, — wielu wybitnych ludzi praktykowało w młodości różne zawody, więc mamy nadzieję, że nasz przyszły szwagier, który jest tylko malarzem pokojowym, ma szanse wybicia się”.

Ślub młodej pary, który jest największą sensacją towarzyską Anglii, odbędzie się w przyszłym miesiącu.

Komunizm wśród studentów czeskich

Praga. Odbyły się wybory do władz organizacji studenckich na uniwersytecie w Pradze. We wszystkich kołach ogromną większość głosów zebrały listy lewicowo-komunistyczne, jedynie na medycynie niewielką większością przeszła lista narodowo-demokratyczna. Wyniki omawiane są jako dowód dalszego wzrostu wpływów komunizujących w młodym pokoleniu Czechosłowacji.

Jak w Sowieciech

Dzienniki hiszpańskie, wychodzące po stronie czerwonego frontu, notują wiele wykroczeń, spowodowanych przez rozwydrzone grupy młodzieży i dzieci.

W temże mieście aresztowano grupę nieletnich złodziei, kradnących paczki, przeznaczone do wysyłki na front.

Tak na przykład w Barcelonie aresztowano gromadę wyrostków, którzy „wyspecjalizowali się” w kradzieży żarówek elektrycznych po domach. W miejscowości Tareasa — przytrzymał 14-letniego przywódcę bandy złodziejskiej, uprawiającej handel bronią.

„Bez nienawiści!”

Przechadzając się ulicami Paryża i innych miast francuskich, można często spotkać ludzi ze znaczkami w kształcie tarczy błękitnej, na której widnieją litery S. H. „Sans Haine” — „Bez nienawiści” — oto nowe hasło, rzucone w skłócone społeczeństwo francuskie przez znanego pisarza i publicystę Lucien Descave.

Wyznawcy tej idei, która od pierwszego dnia jej ogłoszenia na łamach „Le Journal” znalazła tysiące zwolenników, noszą znaczek z literami S. H. na znak, że w życiu codziennym i publicznym gotowi są wyrzec się wszelkiej nienawiści, w dyskusjach politycznych nie posługiwać się argumentami oszczerczymi lub obraźliwymi inwektywami, pamiętać zawsze, że ideowy przeciwnik dzisiejszy jutro może stać się równie ideowym sprzymierzeńcem, a nadewszystko, w myśl zaleceń Descave, nie zapominać nigdy o tem, że ponad przemijające spory, które niesie ze sobą chwila bieżąca, jest jedna rzecz o wartości nieprzemijającej — naród francuski, którego siły nie mogą być osłabiane kłótniami partyjnymi.

Skład broni

„Żelaznej Gwardii” w klasztorze

Bukareszt. Władze policyjne wykryły w klasztorze prawosławnym w miejscowości Neamtez skład broni. Podczas rewizji znaleziono karabiny, rewolwery, kilkadziesiąt nabojów oraz petarde. Znaleziono również szereg druków propagandowych „Żelaznej Gwardii”, okólniki organizacyjne, manifesty i memoriały tego ugrupowania. Przy dokładniejszej rewizji stwierdzono, że kilku zakonników przechowywała broń w swych celach, 5 osób z przeorem klasztoru Antohie przekazano sądowi wojennemu.

O jezuitach hiszpańskich

Amsterdam. Ze źródeł komunistycznych hiszpańskich wyszła w tych dniach wiadomość o tym, jakoby członkowie Towarzystwa Jezusowego, działającego w Hiszpanii, na zebraniu, odbytym w bazylice miasta Loyola, uchwalili, że nie będą dalej pracować w „powstańczej” Hiszpanii i że w razie otrzymania na to zezwolenia Ojca św. opuścą w ogóle półwysep Pirenejski. Postanowienie powyższe miało być rzekomo w ścisłym związku z zakazem, wydanym przez generała Franco, odczytania encykliki papieskiej o położeniu Kościoła w Niemczech.

Wiadomość ta, jak wynika z informacji uzyskanych w poważnych źródłach przez rzymskiego korespondenta holenderskiego dziennika „Tijd”, jest zupełnie niezgodna z rzeczywistością. W bazylice w Loyola rzeczywiście miało miejsce zebranie hiszpańskich jezuitów, jednakowoż zostało ono zwołane stosownie do wymagań statutu jezuitskiego. Omawiane na nim były wyłącznie sprawy dotyczące życia i działalności tego Zgromadzenia. O wyjeździe jezuitów z Hiszpanii nie może być nawet mowy.

Tak przemija sława tego świata

Do miejscowego szpitala w Mediolanie przywieziono ostatnio 68-letniego nędzara, nazwiskiem Antonio Almetti. Z trudem można było poznać w biedaku dawnego króla mody, który w świecie paryskim odgrywał tak wielką rolę.

Jako młodzieniec, przybył Almetti ze Szwajcarii do Paryża, gdzie zdobył nagrody na słynnej z krawiectwa i mody ulicy de la Paix. Jego kreacje zwracały powszechną uwagę. Między innymi był on wynalazcą sukni, przylegającej i t. zw. jupes-culottes, noszonej i dzisiaj w formie raczej sportowej. U młodego krawca ubierały się: tancerka francuska Mistenguett, śpiewaczka włoska Tetraxzini, milionerki amerykańskie, członkinie domów panujących, gwiazdy teatrów i teatryków paryskich — jednym słowem wszystko co nazwać można było wówczas światem lub... półświatkiem paryskim.

Lecz odwróciło się koło Fortuny. Interesy zaczęły iść gorzej; Almetti zachorował ciężko. Zgryziony niepłodzeniem Almetti musiał opuścić Paryż i jako bezrobotny przekroczył granicę rodzinnego kraju. Jego wielki niegdyś majątek nie wystarczył nawet, aby mu zapewnić pobyt w szpitalu.

KRONIKA

Kalendarz dnia

23

Luty

Środa

Piotra Damiana i Florent.

Słowiański: Przedzysława.

Słońca wsch. 6.37, zach. 17.03.

Księżycy wsch. 2.17, zach. 10.28.

Kronika historyczna:

1766. Zmarł we Francji król Stan. Leszczyński.
1807. Zdobycie Tczewa przez wojska Dąbrowskiego
1859. Zmarł w Paryżu Zygmunt Krasinski.
1934. Król Belgii Leopold III wstępuje na tron.

Przysłowia ludowe:

Gdy przed kim bramę zamkną, niech do furtki puka.

Ciekawe wiadomości:

Liczba rybaków na polskim wybrzeżu wynosiła w ostatnim roku 1780.

Rady praktyczne:

Plamy z czarnej kawy na wełnie wywabia się spirytusem.

Aforyzmy:

Kobieta dopiero przez miłości dochodzi do świadomości życia.

— **Ucieczka więźnia.** 22-letni czeladnik stolarski Willi Gutzmann, niebezpieczny zbrodniarz, przebywający jako więzień w jednym z tutejszych zakładów leczniczych, uciekł i dotychczasowy pościg policyjny był bezskuteczny.

— **Wielki pożar.** W Kabornie na wybudowaniu mieszka gospodarz Knorr, posiadający 40-morgową posiadłość. K. znany był w wiosce jako dobry gospodarz, lecz w ostatnim czasie zapadł on na chorobę umysłową. Ponieważ choroba nie stwarzała niebezpieczeństwa dla otoczenia, nie odwieziono go do zakładu dla umysłowo chorych. W tych dniach stał się K. podpalaczem. Mianowicie wstał na nocną porą i podpalił własne zabudowania. Sąsiadom, zajętem przy gaszeniu pożaru groził K. siekierą. W końcu go uspokojono i odstawiono do Kortowa. Mimo natychmiastowej akcji ratowniczej spłonęły 3 zabudowania gospodarskie. Dom mieszkalny ocalał. Żywy inwentarz i część martwego inwentarza zdolano uratować.

— **Posiedzenie Rady miejskiej.** Na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej uchwalono wybudować nowy lokal wycieczkowy przy jeziorze Ukiel. Do lokalu tego ma prowadzić szeroka droga dojazdowa. Poza to będzie umożliwiony dojazd przez jezioro za pomocą nowego statku motorowego, kursującego planowo. 52.000 mk. wyznaczono na urządzenie nowych miejsc postojowych dla samochodów. 365 tysięcy marek wyznaczono na budowę mieszkań. Dalsze poważne sumy wyznaczono na naprawę ulic i kanalizacji.

— **Szafałd (Schönfelde).** W poniedziałek dn. 21 bm. odbył się ślub p. Marii Hohmannówny z Szafałdu z panem Janem Orłowskim z Purdy. Związek małżeński pobłogosławił ks. proboszcz Goryński w kościele parafjalnym w Szabruku. — Młodej parze życzymy Błogosławieństwa Bożego na nową drogę życia.

— **Braniewo (Braunsberg).** Na podstawie ostatniego spisu stwierdzono w tutejszym powiecie: Bydła 42 274, świń 40 837, owiec 5237, kóz 674. Drobiu naliczono 144 114 kur, 14.365 gęsi, 8072 kaczek i 2169 innego rodzaju drobiu.

— **Giławy.** W ubiegłym tygodniu wyświetlono u nas bardzo ciekawe przeżycia pod tytułem „Zakopane”. To przedudnie położone uzdrowisko polskie, te olbrzymie niebotyczne góry jak też i życie i kultura góralów zainteresowało wszystkich obecnych tak mocno, że każdy pragnął chociażby kilka dni spędzić w tych prześlicznych okolicach.

W drugiej części wieczorku wyświetlono szereg pięknych bajek, które wywołały dużo wesołości nie tylko wśród dzieci ale i wśród dorosłych. Po wyświetleniu tych przeżyci spędzono jeszcze długi czas na opowiadaniu bajek i anegdot.

KRONIKA ZIEMI MALBORSKIEJ

— **Malbork (Marienburg).** W Malborku zanotowano w ubiegłym roku 21 400 osób, przybyłych w celach turystycznych i 33 000 przenocowań. Wśród turystów było 1700 obcokrajowców. Z Gdańska przybyło 866 osób, 86 z Austrii, 87 z Polski, 52 z Poln, Ameryki, 48 z Czechosłowacji, 38 z Szwecji, 27 z Szwajcarii, 44 z Anglii, 21 z Włoch, 19 z Holandii i 27 z Francji.

— **Malbork (Marienburg).** Za nielegalne przekroczenie granicy państwa odpowiadali przed sądem tutejszym Herbert P. i Walter St. P. skazany został na 10, St. na 14 dni więzienia.

— Po opuszczeniu szpitala służąca K. przywłaściła sobie parę trzewików na szkodę innej służącej. Sąd skazał ją na 10 dni więzienia.

— Sąd opiekuńczy w Malborku wzywa — na wniosek opiekuna — niejaką Karolinę Peters z domu Bollwahn, do zgłoszenia się w sądzie sztumskim najpóźniej do dnia 14 września br. W razie niezgłoszenia się, wezwana ogłoszona zostanie za zmarłą w drodze urzędowej.

— Cukrownia tutejsza buduje suszarnię cukrowki. Praca ta wykonana zostanie w ramach planu czteroletniego.

— Pożar pokojowy powstał przy ulicy Cegielnej z powodu zatlenia się szafy, stojącej w pobliżu mocno rozpalonego pieca. Ogień został szybko ugaszony. Szkoda wynosi 400 mk.

— Za lekkomyślne spowodowanie pożaru odpowiadał przed sądem tutejszym mieszkaniec Bruszwałdu. Oskarżony wybudował sobie wędzarnię z drzewa, co sprzeciwiało się przepisom policji budowlanej. Podczas wędzenia wyrobów mięsnych, wędzarnia się zapaliła. Wyrok sądowy opiewał na 30 mk. grzywny względnie 10 dni aresztu.

— **Sztum (Stuhm).** Wypadek samochodowy, zdarzył się na szosie do Malborka. Samochód, któremu pękła opona przedniego koła, wylądował w rowie przydrożnym. Samochód został uszkodzony, lecz pojechał do Malborka o własnych siłach. Kierowca doznał nieznacznych ran.

— Mieszkanka Starejwi K. Nitschke, obchodziła przy dobrym zdrowiu 90-lecie swoich urodzin.

— **Białogóra.** Małżonkowie Weidmann stąd obchodzili dnia 13 bm. złote gody małżeńskie.

— Dnia 23 kwietnia br. odbyć się ma licytacja przymusowa nieruchomości inwalidy wojennego Pawła Pástewskiego. Licytacja odbędzie się w sądzie sztumskim o godz. 10 rano. Na kupno nieruchomości potrzebne jest zezwolenie landrata.

— **Dzierzgoń (Christburg).** Szofer pewnego samochodu osobowego zauważył przed swym samochodem dwóch pijanych rowerzystów. Nie chcąc ich najechać, zahamował gwałtownie samochód, że wóz się wywrócił i spadł z nasypu do rowu. Szofer doznał na szczęście lekkich okaleczeń, podczas gdy samochód został mocno uszkodzony. — Pewien 74-letni rentobiorca, cierpiący na nieuleczalną chorobę popełnił samobójstwo przez powieszenie.

— **Dzierzgoń (Christburg).** Przystąpiono do kultywowania tak zwanego Ellerbruch. Celem tej akcji jest umożliwienie bytu kilku kolonistom.

— Niemile zdziwiony był pewien handlarz starszyzny stąd, gdy stwierdził, że skradziono mu makulaturę (stare gazety). Lecz jeszcze bardziej był zdziwiony gdy stwierdził, że bezczelni złodzieje, wielce obiecujący młodzieniaszkowie, skradzioną makulaturę sprzedali mu ponownie.

— Ostatnie polowanie na lisy nie było obfite, gdyż upolowano tylko jednego lisa.

— Roboty kanalizacyjne w mieście dochodzą do końca. Kanalizacja zaprowadzona zostanie w okolicy rynku.

— **Prabuty (Riesenburg).** Pewien tutejszy uczeń szkolny wszedł na lód stawu młyńskiego. Lód się doskoczył i ostróżnie posuwał się po lodzie do miejsca wypadku. Nie doszedł jednak, bo sam wpadł do wody. Dopiero gdy przybyli inni obywatele z pomocą, zdolano wspólnymi siłami chłopca wyciągnąć z wody i uratować przed śmiercią.

Z MAZOWSZA

— **Ostróda (Osterode).** Na posiadłości gospodarza Rudolfa Kautz w Szmykwałdzie powstał pożar domu mieszkalnego. Zaalarmowana straż ogniowa z Ostródy i okolicznych wiosek uratowała część domu. Uratowano także część inwentarza zwierząt.

— **Luczany (Lötzen).** Na szosie do Orzeszajechało 3 rowerzystów wbrew przepisom obok siebie. Gdy się zbliżał samochód skłoniło dwóch rowerzystów na prawo a jeden na lewo. Ten ostatni w ostatniej chwili chciał skręcić na prawą stronę, lecz było już za późno. Został on pochwycony przez samochód, który włókł nieszczęśliwego kilka metrów za sobą. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności nie doznał najechany poważniejszych okaleczeń. Stwierdzono, że najechany stał pod wpływem alkoholu.

KRONIKA POGRANICZA

— **Lipka.** Onegdaj znaleziono na linii kolejowej zwłoki dziecięce, które już tam musiały leżeć dłużej dawno. O pochodzeniu zwłok nic nie wiadomo.

— **Stawnica.** W niedzielę, dnia 13 bm. odbyła się w Zakrzewie doroczna zabawa Tow. Młodzieży Żeńskiej z Wiśniewki. Zabawy nie można było niestety skutkiem stawianych trudności urządzić w Wiśniewce i dlatego też nie wszyscy członkowie starszego społeczeństwa mogli w niej brać udział. Trzeba się więc było udać do Zakrzewa, gdzie byliśmy przynajmniej pod swoją własną strzechą.

Na sali zebrano się sporo gości z bliska i z daleka, których w serdecznych słowach powitała prezeska. Na dalszy program złożyły się występy, chóru, monologi, deklamacje, inscenizacje i wesoła sztuczka p. t. „Nad Wisłą”. Wykonawcy wywiązali

P-565

6-go marca 1938 r.

Wielki dzień Polactwa w Niemczech

KONGRES w Berlinie

Rodacy!

Wielki Kongres Polaków w Niemczech zbliża się z każdym dniem.

Po uroczystych i manifestacyjnych Sejmikach

Dzielnicy nadchodzi dzień Wielkiego Kongresu, na którym w mnogiej gromadzie zbierzemy się i złożymy dowód naszej prężności.

Dzień Kongresu — 6. 3. 1938 — jest świętem każdego Polaka w Niemczech

Rozlegają się głosy —

Przybywajcie na Kongres!

A ze wszech stron, gdzie w Niemczech żyją Polacy — idzie odpowiedź:

BĘDZIEMY!

Sprawy organizacyjne związane z wyjazdem na kongres załatwiają Oddziały względnie Dzielnicę Związku Polaków w Niemczech.

się z nałożonego im zadania doskonale, za co zebrała publiczność wynagrodziła ich hucznymi oklaskami.

W części drugiej wszyscy zabrali się ochoczo do zabawy i tańca. Po kilku godzinach bezstronnej wesołości, zakończono uroczystość pieśnią „serdeczna Matko”. Z uznaniem trzeba stwierdzić, że zabawa w całej pełni się udała i wszyscy z zadowoleniem rozeszli się do domu.

WIADOMOŚCI ZE ŚWIATA

Ślub 106-letniego Jugosłowianina z 43-letnią Włoszką

Stambuł. Jak podaje prasa tutejsza, do urzędnika stanu cywilnego w Izmir (Smyrna) zgłosił się pewien starzec w wieku 106 lat, pragnący zawrzeć związek małżeński z niewiastą w wieku 43 lat, imieniem „Italia”. Narzeczony jest obywatelem jugosłowiańskim, narzeczona zaś — Włoszką.

20 robotników zginęło pod gruzami baraków

Wellington (Nowa Zelandia). Gwałtowna ulewa, połączona z oberwaniem chmury, podmyła fundamenty baraków robotników kolejowych na północnym brzegu zatoki Hawke. Barak runął w przepaść, grzebiąc pod gruzami pograżonych we śnie robotników. Dotychczas wydobyto zwłoki 9 ofiar. Nawie odnaleziono jeszcze 11 robotników.

Proces odkryje ponurą tajemnicę

W Paryżu rozpoczyna się w tych dniach sensacyjny proces w sprawie tajemniczego zamku Chevreuse. Proces ten stoi w związku z wykryciem bandy porwaczy ludzi, która grupowała się dokoła „pięknego Bernardi”.

Bernardi de Sigoyer, dobrze reprezentujący się mężczyzna, o typie arystokratycznym, aresztowany został w grudniu.

Na ślad jego przestępstw wpadła policja dzięki zeznaniom Bułgara, Edwarda Petroff, który został zwabiony do zamku Chevreuse przez ogłoszenie o mieszkaniu. Bernardi uwięził go tam, żądając okupu. Bułgar po dwóch dniach tortur zdołał jednak uciec.

Policja ustosunkowała się początkowo niedowierzająco wobec tych zeznań. Mimo to podjęto obławę i jeszcze tej samej nocy udało się aresztować zbrodniarzy. Okazało się, że Petroff nie opowiadał historii, zrodzonej w fantazji, ale mówił szczerą prawdę. Tuż po Paryżu urządzono prawdziwą pułpkę na ludzi.

Przeprowadzono w całej willi jak najdokładniejszą rewizję, która doprowadziła do ponurych odkryć. Znaleziono w obrębie willi świeżo wykopany grób, a Bernardi oświadczył, że jest to kryjówka na broń.

Okazało się, że twierdzenie było nieprawdziwe. W ostatnich dniach policja znalazła w willi parę męskich amerykańskich trzewików bardzo małych.

Okazało się, że policja otrzymała niedawno doniesienie o zaginięciu Polaka z Ameryki, człowieka niskiego wzrostu i niezwykle wątej budowy ciała. Nazywał się Ryszejski.

Jeden z przyjaciół tego Polaka, który otrzymał list od Ryszejskiego z prośbą o pieniądze, zeznał na policji, że tego listu nie pisał sam Ryszejski. Przypuszczalnie jest on ofiarą bandy Bernardi'ego. Proces odsłoni niewątpliwie tajemnice zamku Chevreuse.

Program radiowy

rozgłośni warszawskiej

Czwartek, 24 lutego 1938.

6.15 Pieśń „Kiedy ranne”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Płyty. 7.00 Dz. poranny. 7.15 Płyty. 8.00 Audycja dla szkół: W 20-tą rocznicę niepodległości Estonii. 11.15 „Uwertura operowa i uwertura symfoniczna” poranne muzyczny dla liceów w wyk. ork. P. R. 11.40 Arie operowe. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 15.30 Wiad. gospod. 15.45 „Rozmowa z młodzieżą” — audycja. 16.15 Koncert rozrywkowy. 16.50 Pogad. aktualna. 17.00 Wiedza i książka: O książce p. t. „Polskie tradycje wychowawcze”. 17.15 Koncert. 17.50 Poradnik sportowy. 18.00 „Dzisiaj pierwszy dzień mistrzostw narciarskich świata” — własna koresp. z Lahti. 18.10 Skrzynka ogólna. 18.35 Audycja dla młodzieży wiejskiej. 19.00 Teatr Wyobraźni: „Dyżurny pocztowy”, słuch. 19.45 Pog. aktualna. 19.58 Przemówienie ministra pełnomocnego Estonii Hansa Markusa. 20.05 Koncert muzyki estońskiej. 20.45 Dz. wieczorny. 20.55 Pog. aktualna. 21.00 „Karnał na Słasku”. Wyk. Śląska Kapela Ludowa i Ork. Mandolinowa. 22.50 Ostatnie wiadomości. 23.00 Muzyka taneczna.

Toruń.

11.40 Płyty. 13.00 „Sytuacja na światowym rynku bekonowym” — pog. roln. 13.10 Płyty. 14.00 Wiadomości z Pomorza. 18.15 Rozmowa z marynarzem. „W szkole rycerzy morza” — reportaż. 18.45 Lekcja języka polskiego. 23.00 Pieśni estońskie.

Sprzedaż drzewa

Urząd leśniczy Kudypy sprzedaje drzewo opałowe w środę, dnia 23 bm. u karczmarza Czybory w Dajtkach.

Urząd leśniczy Jabłonki sprzedaje drzewo na opał od godziny 9-tej w karczmie Frühauf'a w Jabłonkach

w środę, dnia 23 lutego dla wiosek: Tyrowo, Sebarck, Lubajny, Grabinek, Ostrowiu, Kraplewo i Lichtajny;

w środę, dnia 2 marca dla wiosek: Białobłoto, Tolkiemüth, Smolonek, Dąbrówka, Neuhein, Zawady, Elgnówko, Mańki i Tomaszyn;

w środę, dnia 9 marca dla wiosek: Tafelbude, Dłużki, Rapaty, Biesal, Podlejski, Pęglity i Mittelgut.

Właściciele lasu mogą być dopiero na ostatku uwzględnieni przy przydziale drzewa na opał.

Druk i nakład S. Pieniężnego w Olsztynie. Redaktor za dział ogłoszeniowy również S. Pieniężny. D. A. I. 1938: 926. Cennik ogłoszeń nr. 3 z 1. 12. 1935.

Gewinnauszug
5. Klasse 50. Preussisch-Süddeutsche (276. Preuss.) Klassen-Lotterie
Ohne Gewähr Nachdruck verboten

Auf jede gezogene Nummer sind zwei gleich hohe Gewinne gefallen, und zwar je einer auf die Lose gleicher Nummer in den beiden Abteilungen I und II

12. Ziehungstag 21. Februar 1938

Die der heutigen Vormittagsziehung wurden gezogen

4 Gewinne zu 5000 RM. 47489 368332
10 Gewinne zu 3000 RM. 48559 87375 234198 235713 376991
24 Gewinne zu 2000 RM. 69403 88145 90939 110106 122542
206732 223181 259476 286946 291410 357631 363183
68 Gewinne zu 1000 RM. 25324 32742 52559 63460 90450 81440
83691 110739 117177 132176 134440 152072 167570 168759 177736
181390 183361 197258 199826 208942 214447 234031 237120 238419
247744 260761 261022 291300 315930 316799 323355 356961 366152
373566
102 Gewinne zu 500 RM. 8077 22461 23844 26799 39425 47653
48832 63397 67442 77030 84205 84394 118673 119660 121778
126580 136228 145419 148304 153079 156079 157123 158593 160669
163921 184776 203751 214796 226120 229771 233974 238175 258408
260108 263175 275446 276604 278938 284066 290244 295467 307361
313970 333867 335367 356965 362939 371514 390856 394955 395196

174 Gewinne zu 300 RM. 4949 5423 7173 8203 10434 10444 16804
22304 23752 30379 39923 40111 41628 54246 56246 69907 65303
69945 72675 81323 102715 106596 139812 168537 171390 172498
181144 185511 185694 194115 196993 200566 201012 204112 211440
218688 220134 223308 229942 232022 236697 246922 248333 251619
262037 263092 263336 265808 275937 278475 278886 279303 282250
284347 287737 293617 299257 303831 305760 309538 319028 320287
325213 325000 327912 335172 336531 342057 344556 348722 348760
358125 358389 358828 361419 365211 369510 370655 383605 384538
384716 387664 388209 391273 391484 398480 398613

Die der heutigen Nachmittagsziehung wurden gezogen

2 Gewinne zu 300000 RM. 1859
4 Gewinne zu 10000 RM. 132064 394668
4 Gewinne zu 5000 RM. 175174 257766
8 Gewinne zu 3000 RM. 29379 120468 188780 326704
22 Gewinne zu 2000 RM. 96099 112612 134021 167924 183925
246758 274611 294862 312693 332027 391373
48 Gewinne zu 1000 RM. 2119 9050 12287 78098 82331 89539
116992 151308 161761 163717 167741 183513 184688 232837 237420
238422 246774 250138 267213 267429 269139 277766 323971 370259
76 Gewinne zu 500 RM. 4778 16534 22266 22730 44756 47266
62749 67067 86687 96084 97352 112195 146888 161991 179433
183041 193572 196763 227349 244178 247402 258721 260707 269121
278958 280528 293280 299086 300563 304030 306053 306528 315430
343836 354464 357866 361993 363161

176 Gewinne zu 300 RM. 467 8965 12526 14473 17223 25150 29282
32698 34734 35457 44382 66590 67519 68914 71349 72022 77997
78928 81586 89944 102012 105147 111095 117123 117347 123814
135164 150056 150588 165161 166243 168195 168993 169490 171007
176392 177680 180087 184342 187238 188765 190876 195486 196766
196965 199839 201744 202910 211765 213948 215319 216546 223750
235278 251504 254937 256874 257396 260491 260894 261574 269415
282932 285468 285632 286002 287438 300343 304273 307349 316030
317518 321681 325125 341801 344464 347269 347729 352543 352704
359204 363077 369240 370442 374704 378428 383098 384481

Im Gewinnrade verbleiben: 2 Gewinne zu je 500000, 2 zu je 100000, 2 zu je 75000, 4 zu je 50000, 6 zu je 30000, 14 zu je 20000, 64 zu je 10000, 122 zu je 5000, 224 zu je 3000, 598 zu je 2000, 1676 zu je 1000, 2878 zu je 500, 5866 zu je 300, 139540 zu je 150 RM.

W niedzielę, dnia 20-go bm. o godz. 15.30 zmarł po krótkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św., długoletni nasz członek śp.

Jan Hinzmann

w wieku 75 lat.

Cześć Jego pamięci!

Związek Polaków Oddział Gietrzwałd.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dn. 24-go bm. o godzinie 9-tej na cmentarzu parafialnym w Gietrzwałdzie.

Kropidła

poleca

Księg. „Gazety Olsztyńskiej“

Pasyjki

na krzyże nagrobkowe, metalowe, bardzo trwałe poleca

Księg. „Gazety Olsztyńskiej“

Zeitungsbestellschein

Herr / Frau / Fräulein .....

bestelle hiermit für den Monat März

Stück	Titel der Zeitschrift	Monatlicher Bezugspreis	Zustellgebühr
1	„Gazeta Olsztyńska“	1.30 Rmk.	36 Pfennig

Betrag von ..... RM. .... Pl.

erhalten zu haben, bescheinigt

den ..... 1938.

(Unterschrift d. einziehenden Beamten)